

5.2.2 Studijní zaměření Hra na housle

Housle patří k nejznámějšímu a nejoblíbenějšímu nástroji ze skupiny smyčcových nástrojů. Svou dnešní podobu, na které mají zásluhu především italské houslové školy, mají již od konce 16. století. Je to především nástroj melodický s velmi širokým uplatněním ve všech oblastech a žánrech. Hra na housle rozvíjí u dětí všechny stránky hudebních dovedností, obohacuje citové vnímání a prohlubuje estetické cítění. Pomáhá při rozvoji intelektu a při upevňování vlastností jako trpělivost, pohotovost, přemýšlivost, sebereflexe, odpovědnost atd. Hře na housle se mohou věnovat děti již od předškolního věku.

UČEBNÍ PLÁN		Studijní zaměření Hra na housle																	
		Přípravné studium		Základní studium I. stupně							PS /II.	Základní studium II. stupně				Studium pro dospělé			
Vyučovací předmět	ročník	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.		1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.
Hudební školka		1																	
Nástrojová příprava			1																
Přípravná hudební výchova			1																
Hudební příprava *											1								
Hra na housle				1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka				1	1	1	1	1											
Kolektivní hra **							1	1	1	1		1	1	1	1				
nepovinný předmět ***	Kolektivní hra	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Sborový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

* Pro žáky od 13 let, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně.

** Vyučovací předmět Kolektivní hra může být na návrh učitele nahrazen Sborovým zpěvem.

*** Škola může podle svých možností a podmínek organizovat výuku dalších nepovinných předmětů: Kolektivní hry, Sborového zpěvu a Sólového zpěvu pro všechny žáky hudebního oboru.

Učební osnovy vyučovacích předmětů Hudební nauka a Kolektivní hra (vč. nepovinného předmětu Kolektivní hra) jsou uvedeny v kapitolách 5.2.19 a 5.2.20 a platí pro všechna studijní zaměření hudebního oboru. Učební osnovy nepovinných vyučovacích předmětů Sborový zpěv a Sólový zpěv jsou uvedeny v kapitole 5.2.17 Studijní zaměření Sólový zpěv.

UČEBNÍ OSNOVY vyučovacího předmětu: **Hudební školka** – přípravné studium

Výuka předmětu rozvíjí hudebnost žáka po stránce sluchové a rytmické především formou napodobování. Je určen zejména žákům od 5 let.

žák:

- zaspívá píseň nebo melodii
- vyjádří rytmus pohybem těla, tancem nebo tleskáním
- libovolnou formou napodobí jednoduchý rytmický útvar
- ozvěnou zopakuje zahrané nebo zaspívané tóny

UČEBNÍ OSNOVY vyučovacího předmětu: **Nástrojová příprava** - přípravné studium

Výuka předmětu rozvíjí hudebnost žáka po stránce rytmicko-melodické, žák získává základy hry na nástroj. Je určen zejména žákům od 6 let.

žák:

- dle svých fyzických předpokladů drží nástroj a smyčec
- hraje přes všechny struny
- zahraje celým smyčcem i jeho částmi , i kombinovaně
- hraje základní prstoklady (dle zvolené školy)
- kontroluje intonaci a upravuje kvalitu tónu
- zahraje z paměti drobnější skladbu, nebo lidovou píseň

UČEBNÍ OSNOVY vyučovacího předmětu: **Přípravná hudební výchova** - přípravné studium

Výuka tohoto kolektivního předmětu rozvíjí sociální vazby prostřednictvím hudebních a pohybových her, žák se seznamuje se základními hudebními pojmy a pracuje s nimi, učí se naslouchat a spolupracovat s ostatními. Výuka je určena zejména žákům od 6 let.

žák:

- zaspívá jednotlivé tóny a jednoduchou melodii dle svých hlasových možností
- zopakuje krátký rytmický útvar
- pojmenuje a napíše notu celou, půlovou a čtvrtovou
- sluchem pozná hudební nástroje: klavír, housle, trubku a zobcovou flétnu

UČEBNÍ OSNOVY vyučovacího předmětu: **Hudební příprava** – přípravné studium

Tento vyučovací předmět je určen žákům od 13 let, kteří nenavštěvovali základní studium I. stupně. Žák získá návyky, zkušenosti, základy hry na nástroj a dosáhne takových výsledků, aby mohl pokračovat v základním studiu II. stupně. Studium je jednoleté a žáci jej zahajují plněním vzdělávacího obsahu základního studia I. stupně.

žák:

- *po dohodě s učitelem plní zvolené ročníkové výstupy základního studia I. stupně v obou vzdělávacích oblastech v závislosti na dosažené úrovni*

UČEBNÍ OSNOVY vyučovacího předmětu: **Hra na housle** – základní studium I. stupně

žák:

1. ročník

popíše postoj při hře na housle

- levou rukou přechází přes struny (dur nebo moll prstoklad – dle zvolené literatury)
- zahraje kvalitnějším tónem celým smyčcem i jeho částmi
- zahraje základní smyky (détaché, staccato)
- upevňuje jistotu v postavení a pohybu prstů levé ruky
- hraje dur nebo moll prstoklad (dle vybrané literatury)
- smyčcem hraje přes struny
- s pomocí využívá sebereflexe při intonování (v průběhu hry)
- zahraje z paměti píseň dle výběru

2. ročník

- správně stojí pevně při hře na housle
- hraje přes všechny struny (plynulý přechod pravé ruky)
- zahraje s jistotou základní smyky (détaché, staccato) i kombinovaně
- prstoklad, který ovládá (dur nebo moll) doplňuje o prstoklad další
- přečte ze zápisu noty
- pojmenuje základní výrazové prostředky a dokáže je použít
- hraje z paměti drobnější skladbu nebo jednu lidovou píseň
- hraje jednoduchou skladbu či píseň s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje

3. ročník

- uplatňuje získané dovednosti a znalosti o správném držení nástroje a smyčce a o celkovém držení těla při hře
- vyhodnotí intonační a hmatovou jistotu
- koordinuje pohyby levé a pravé ruky
- hraje přes struny v détaché a legato
- hraje základní prstoklady ve výchozí poloze nástroje
- zvládá hru stupnic přes dvě oktávy + akord v jednoduchých smykových variacích
- zahraje jednoduchý notový zápis
- zhodnotí svými slovy nebo jinými prostředky vyjádří svou představu o charakteru skladby
- náladu skladby pojmenuje základními výrazovými prostředky (p, f, crescendo, decrescendo)
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu nebo píseň
- hraje náročnější skladby nebo písně v doprovodu klavíru či jiného nástroje

4. ročník

- uvolněně stojí a dbá kontroly správné držení těla při hře
- koordinuje přirozeně a s jistotou pohyby levé a pravé ruky
- k základním smykům hraje další smyky ze smyčkové techniky (staccato, martellé)
- ke zvládnutým prstokladům přidává další (1. prst snížený atd.)
- hraje jistě a poměrně kvalitně na všech strunách
- hraje stupnice přes 2 oktávy + akord ve smykových variacích a nově probíraných smycích
- v notovém zápisu čte noty a pořadí prstů
- využívá dynamického odstínění při hře přednesových skladeb
- zahraje z listu velmi jednoduchý notový zápis

5. ročník

- při hře stojí uvolněně, drží správně nástroj a smyčec
- zvládá rozšířenou smykovou techniku (spiccato, řadové stacc.)
- hraje kvalitnějším tónem
- hraje dur a moll prstoklady a přidává další (např. 3. prst zvýšený.)
- hraje v 1. a 3. poloze a zná polohu 2.
- upevňuje hmatovou a intonační jistotu
- hraje stupnice a akord s přechodem do polohy v pomalejším tempu
- hraje při hraní stupnic smykové variace
- zahraje jednoduchou skladbu z listu
- uplatňuje znalosti poloh při čtení a tvoření prstokladů v notovém zápisu

- nastuduje jednoduchou skladbu
- využívá a rozšiřuje svůj výrazový rejstřík (větší dynamické rozlišení)
- při souhře kontroluje tónovou, intonační a výrazovou kvalitu

6. ročník

- uvolněně stojí a dbá na správné držení těla při hře
 - drží přirozeně a uvolněně nástroj a smyčec
 - přirozeně a volně pohybuje levou a pravou rukou
 - vibruje na delších tónech
 - hraje rozšířenou a zdokonalenou smyčkovou technikou
 - hraje stupnice dur a moll s přechodem do poloh ve smyčkových variacích
 - hraje 1., 3., a 5. polohu, upevňuje v nich intonační jistotu
 - najde 2. polohu na hmatníku
 - rozpozná motiv skladby, určí charakter tóniny hrané skladby
 - pojmenuje charakteristické rysy některých (studovaných) stylových období
 - spolupracuje při výběru repertoáru a dokáže se vyjádřit k výběru nebo interpretaci
- hraje přiměřeně obtížné skladby z listu, hraje z paměti

7. ročník

- s jistotou využívá široké dynamické škály
- při hře disponuje poměrně kvalitním tónem
- hraje různou smyčcovou technikou
- hra a postoj při hře působí uvolněně a přirozeně
- hraje ve vyšších polohách
- při využívání poloh disponuje intonační a hmatovou jistotou
- ovládá základní dvojhmaty
- určí charakter tóniny a téma ve studovaných skladbách
- navrhuje výběr repertoáru
- využívá multimédia a diskutuje o rozdílné interpretaci
- rozšiřuje si znalosti o rozdílnostech stylových období
- svou oblíbenou hudbu zařadí do žánru a dokáže o ní hovořit
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu
- hraje z listu

UČEBNÍ OSNOVY vyučovacího předmětu: **Hra na housle** – základní studium II. stupně

žák:

1. ročník

- celkový postoj žáka a pohyby rukou při hře jsou přirozené a uvolněné
- levá ruka se plynule pohybuje ve vyšších polohách
- dle svých fyziologických možností vibruje
- při hře zahraje různé druhy smyků
- s jistotou hraje notový zápis
- vytvoří popř. upraví prstoklady
- popíše svoji představu o kvalitním tónu
- používá širokou škálu výrazových prostředků
- využívá multimédia k vyhledávání studovaných skladeb pro větší přehled rozdílné interpretace
- vyjádří svůj názor na rozdílnou interpretaci hraných skladeb
- hraje a poslouchá skladby různých stylových období

2. ročník

- využívá sebereflexe při hraní vyšších poloh a základních dvojhmatů
- levou rukou uvolněně pohybuje po hmatníku
- hraje a kombinuje různé druhy smyků
- s pomocí upravuje a tvoří smyky a prstoklady
- dle svého cítění pracuje na výrazové stránce skladby
- používá širokou škálu výrazových prostředků
- vyhledává různou interpretaci skladeb pomocí multimédií a vyjádří na ni svůj názor
- rozšiřuje svůj repertoár o skladby dalších stylových období a prohlubuje si vědomosti
- hovoří o své oblíbené hudbě a zařadí ji do příslušného žánru

3. ročník

- při hraní poloh a základních dvojhmatů se kontroluje a opravuje intonaci
- samostatně nacvičí skladby a pokouší se upravovat a tvořit prstoklady a smyky
- vystihne s použitím různých výrazových prostředků náladu a charakter skladby
- obhájí vlastní názor
- poslouchá hudbu a hovoří o ní
- hraje téměř jistě z listu
- hraje kvalitnějším tónem

4. ročník

- uvolněním pohybů levé a pravé ruky vytváří harmonický celek
- s jistotou kombinuje různé druhy smyků
- samostatně studuje a pomáhá tvořit repertoár, pečlivě se připravuje
- tvoří a upravuje smyky a prstoklady

- disponuje kvalitním tónem
- vyhledává a třídí potřebné informace

UČEBNÍ OSNOVY vyučovacího předmětu : **Hra na housle** – Studium pro dospělé

žák:

1.ročník

- s jistotou hraje v polohách (základních i vedlejších)
- intenzivně používá vibráto
- přirozeně kombinuje různé druhy smyků (i skákavých)
- upraví pro své potřeby prstoklady a smyky ve studované literatuře

2.ročník

- se samozřejmostí využívá širokou škálu výrazových prostředků
- sám nastuduje a zahraje i těžší notový zápis
- hraje těžší skladby rozdílných období a charakteru

3.ročník

- zaujme posluchače svým výkonem
- dle svého naturelu spolupracuje při výběru repertoáru
- diskutuje o možných způsobech interpretace

4.ročník

- při hře uplatňuje získané technické dovednosti a teoretické znalosti
- hraje v různých seskupeních a vyhledává možnosti, jak se zapojit
- využívá různých prostředků k vyhledávání a poslechu studovaných skladeb a různých způsobů interpretací a dokáže o nich diskutovat